

**Uchwała Nr III/16/18
Rady Gminy Wąwolnica
z dnia 13 grudnia 2018 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 poz.994) oraz art. 179 ust.2 w związku art. 2 i art. 176 ust.1 ustawy z 9 marca 2011 r.

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998), Rada Gminy Wąwolnicy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wąwolnica

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

**Przewodnicząca
Rady Gminy Wąwolnica**
Ewa Żybura
Ewa Żybura

Uzasadnienie
do uchwały Nr III/16/18
Rady Gminy Wąwolnica
z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Projekt uchwały Rady Gminy w Wąwolnicy w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998). Powołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

**Przewodnicząca
Rady Gminy Wąwolnica**

Ewa Żybura
Ewa Żybura

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 -2021

I. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wąwolnica na lata 2019-2021 jest dokumentem Gminy opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina jest pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy zachowania i poglądy oraz umiejętność oceny sytuacji. Są to normy niezbędne do egzystowania.

Właściwe wychowanie i prawidłowa opieka nad dzieckiem to silna podstawa dla jego przyszłego znaczenia w społeczeństwie. Może to się odbywać tylko w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, jako pierwszej komórce społecznej, z jaką styka się młody człowiek. Proces kształtowania osobowości oraz przekazywania systemu uniwersalnych wartości jest procesem trudnym, ale absolutnie koniecznym. W dzisiejszych czasach można zaobserwować różne modele rodzinne, także te niewolne od wypaczeń i braków. Istnieją różne zagrożenia, które mogą rzutować na proces wychowania dziecka. Dezorganizują one rodzinę. Przyczynami takiej sytuacji mogą być: alkoholizm, narkomania, zła sytuacja bytowa rodziny, zdrowotna, brak należytego przygotowania rodziców do ich ról i wszelkie inne czynniki stojące na drodze bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego.

Dzięki tym negatywnym aspektom funkcjonowania rodziny dochodzi do patologii społecznych, które mogą powodować umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych rodzinnych domach dziecka. Pomoc w założeniach, ma prowadzić do sytuacji, w której rodziny zaczną samoistnie przezwyciężać problemy, działając skutecznie przy udziale własnych środków, a także zasobów, jakie gwarantuje środowisko.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Wąwolnica jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Podstawowym zadaniem OPS jest bezpośrednio organizowanie i wykonywanie

zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednio i pośrednio udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Oto powód, dla którego pomoc społeczna jest zobowiązana utworzyć program wspierania rodziny w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Wyrazem dążenia do poprawy funkcjonowania rodziny jest trzyletni Gminny program wspierania rodziny, który określa specyfikę zadań oraz sposób, w jaki mają zostać zrealizowane – jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym – art. 176 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018, poz. 998).

Celem programu jest poprawa sytuacji bytowej rodzin dotkniętych problemami społecznymi i zapobieganie patologii (uzależnieniom, przestępczości, przemocy).

Gminny program wspierania rodziny jest zgodny z wytyczonymi Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz celami strategicznymi i kierunkami działań. Program ma stanowić podstawę do realizacji względnie stałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu poprawy lub zmiany negatywnych zjawisk opiekuńczo – wychowawczych występujących w rodzinach na terenie gminy Wąwolnica.

Zapisy programu są spójne z aktami ustawodawstwa lokalnego i krajowego takimi jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2018 poz. 998),
3. Ustawa z 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin (Dz. U z 2016 .poz.930 z późn. zm.),
4. Ustawa z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2018 poz.1508 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2015 poz.1390 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 29 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 poz. 2137)

7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz.1030),
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu (Dz.U. z 2018 r. poz.2134),
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U z 2018 r. poz.2220),
10. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018 r. poz.554),
11. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wąwolnica na lata 2016-2022.

II. Realizatorzy Programu

Realizatorami programu będą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy
- Samorząd lokalny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki szkolne na terenie gminy
- Lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe
- Policja
- Gminny Ośrodek Kultury
- Kościół
- Sąd

III. Dane statystyczne za rok 2017

W 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia:

- Liczba rodzin – 144,
- Liczba osób w rodzinach – 400,
- Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 2017 r. – 24
- Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w 2017 – 200 rodzin

Wsparcia osobom i rodzinom udzielono z następujących przyczyn:

- Ubóstwo – 80 rodzin, 227 osób w rodzinach,
- Bezdomność – 1 osoba
- Potrzeba ochrony macierzyństwa – 8 rodzin, 56 osób w rodzinach w tym:
 - wielodzietność – 8 rodzin, 59 osób w rodzinach
 - bezrobocie – 61 rodzin, 98 osób w rodzinach
 - niepełnosprawność – 49 rodziny, 98 osób w rodzinach
 - długotrwała i ciężka choroba – 67 osób, 144 osoby w rodzinach
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 68 rodzin, 215 osób w rodzinach, w tym:
 - rodziny niepełne – 18 rodzin, 58 osób w rodzinach
 - rodziny wielodzietne – 8 rodziny, 59 osoby w rodzinach
 - przemoc w rodzinie – 3 rodziny, 12 osób w rodzinach
- Alkoholizm – 30 rodzin, 59 osób w rodzinach,
- Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego - 1 osoba

Niepełnosprawnych dzieci – pobierających zasiłek pielęgnacyjny jest – 22,

Rodziców samotnie wychowujących dzieci, pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka - 18 osób

W 2017 roku w ramach rządowego programu pomocy państwa w wychowaniu ze świadczenia 500+ skorzystały 353 rodziny – liczba dzieci - 516 natomiast w ramach ustawy „za życiem” 1 rodzina.

Na terenie naszej Gminy funkcjonują 3 rodziny zastępcze spokrewnione w których umieszczonych jest 4 dzieci, 2 dzieci przebywa w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Obecnie pod opieką asystenta rodziny znajdują się 3 rodziny.

IV. Zagadnienia objęte Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wąwolnica

Zgodnie ze strategią rozwiązywania problemów społecznych gminy przyjętą na lata 2016-2022 najistotniejsze problemy to ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm w rodzinach. Największa pomoc jaka powinna być kierowana ze stron działających instytucji na terenie gminy to jednak:

1. Pomoc dzieciom z rodzin najuboższych.
2. Pomoc rodzinom nieradzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci.
3. Pomoc dzieciom chorym i niepełnosprawnym.

Jeżeli chodzi o kwestie dzieci i młodzieży mocną stroną organizacji pomocowych w rozwiązywaniu problemów jest:

- Współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży,
- Aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- Prowadzenie przez samorząd działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny,
- Zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego

Natomiast słabymi stronami są:

- Brak ośrodka wsparcia na terenie gminy dla rodzin w kryzysie,
- Brak działań w zakresie upowszechniania idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.

Natomiast szansą na poprawę istniejącej sytuacji jest:

- Prowadzenie na terenie gminy programów profilaktycznych.

V. Cele Programu

Istotnymi celami programu są:

1. Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

2. Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom.
3. Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży.
4. Wspieranie dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.

VI. Zadania do realizacji

Pomoc ta będzie realizowana poprzez:

1. Systematyczną pracę socjalną z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym.
2. Pomoc materialną dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
3. Zapewnienie rodzinom dostępu do pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej i medycznej poprzez kierowanie do placówek działających w Puławach.
4. Działania świetlic przyszkolnych poprzez: właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu. Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży.
5. Systematyczną współpracę z istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci.
6. Udzielanie pomocy osobom samotnie wychowującym dzieci.
7. Systematyczną współpracę z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności sądem rodzinnym oraz kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
8. Współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
9. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, ROPS, inne).
10. Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
11. Kontynuowanie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

12. Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego.
13. Kontynuacja i rozwój systemu poradnictwa.
14. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęcia muzyczne, plastyczne, turnieje sportowe, festyny rodzinne, wycieczki), tworzenie kół zainteresowań, klubów młodzieżowych oraz umożliwienie im częstszego korzystania z dóbr kultury i obiektów sportowych.
15. Organizowanie imprez okolicznościowych i integracyjnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych przez Dom Kultury, Bibliotekę Gminną.
16. Organizowanie spotkań zmierzających do spójnego realizowania zadań dotyczących profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.
17. Organizacja pracy asystenta rodziny.
18. Pozyskiwanie środków i realizacja programów zmierzających do poprawy jakości życia rodzin.
19. Organizowanie grup samopomocowych.

VII. Finansowanie i zmiany w Programie

1. Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego programu wspierania rodziny są środki własne Gminy i pozyskane na realizację programu.
2. Środki z budżetu OPS na realizację zadań ustawowych.
3. Środki przeznaczone na niektóre działania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu - Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy w celu oceniania czy Program osiąga założone cele. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

IX. Sprawozdawczość i zmiany Programu

1. Raport z wykonania zadań zostanie przedłożony Radzie Gminy do dnia 31 marca roku następnego po roku, którego raport dotyczył.
2. Gminny program wspierania rodziny na lata 2019-2021 może być modyfikowany w uzasadnionych przypadkach związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dziecka i rodziny poprzez zmiany zapisów programu.

**Przewodnicząca
Rady Gminy Wąwolnica**

Ewa Żybura
Ewa Żybura